

مطبوعات بانوان در ایران

نویسنده: دکتر مرضی سلطان

مختص جراحی، استادیار و عضو هیات علمی

دانشگاه علوم پزشکی ایران

اعلام نظر ارشادی مغایقه نفرمایند.

۲ - با اینکه در این مقاله، مطبوعات بانوان در عصر انقلاب اسلامی معرفی می‌شوند، مطبوعاتی که قبل از انقلاب وجود داشت و تعطیل شده و بعد از انقلاب، دوره جدید را با انتشار شماره اول آغاز کرده‌اند نیز شامل می‌شود. ضمناً مجله زن روزه، به دلیل دارا بودن بیشترین تیراژ در میان نشریات بانوان، در این مقاله نیز آورده شده است.

سرعت افزایش یافت و انتشار مطبوعات جدید ویژه بانوان، شروع شد که بخصوص در سالهای اول انقلاب، علاوه بر مسایل مربوط به بانوان، دارای خط سیاسی نیز بودند. از جمله، گروهک‌های ضد انقلاب نیز نشریات زنانه ویژه‌ای داشتند. قبل از پرداختن به معرفی شماری از مطبوعات بانوان، نظر خوانندگان ارجمند را به نکاتی چند جلب می‌نماید:

۱ - کلیه مطبوعات معرفی شده در این مقاله از آرشیرو شخصس که شامل مطبوعات منتشره از آغاز سال ۱۳۵۷ تا زمان حال می‌باشد استخراج شده و بدیهی است که ممکن است نام تعدادی از نشریات، به علت موجود نبودن در آرشیرو شخصس از قلم افتاده باشد. امیدوارم که خوانندگان ارجمند، بخصوص متخصصین اسود مطبوعات این نقصان را برنگارند به عنوان یک پزشک جراح، ببخشند و از

قبل از انقلاب شکوهمند اسلامی، مطبوعات ایران عموماً و مطبوعات ویژه بانوان خصوصاً متداول خداخلقی و مروج فساد در جامعه بوده است. نکاتی به مطبوعات زنانه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، مؤید این حقیقت است. که این مطبوعات، کافه پلوهایی بوده‌اند که سعی در انحراف اخلاقی جامعه داشتند. اصولاً، قبل از پیروزی انقلاب اسلامی تعداد مطبوعات ویژه بانوان کم بود، غیر از اطلاعات بانوان و زن روز. نشریات دیگر از طرف واحد زنان سازمانهای تابع احزاب سیاسی، یا تیراژ کم و به صورت نشریه داخلی منتشر می‌شدند، مثل مجله سازمان زنان ایران یا مجلات داخلی شعب این احزاب در شهرستانها. مجله جهان زنان نیز تا چند سال قبل از انقلاب منتشر می‌شد. ضمناً در سالهای ۳۰، مجله‌ای تحت عنوان «عالم زنان» منتشر می‌شد. مطبوعات ویژه بانوان، با پیروزی انقلاب اسلامی و تثبیت نظام جمهوری اسلامی به

۳ - هدف از نگارش این مقاله، با اینکه معرفی توصیفی است به هیچ وجه، تحلیل محتوا نیست و فقط گاهی به ضرورت، قسمتی از سرمقاله شماره اول نشریه مربوطه نقل شده و یا نظریه شخصس در مورد نشریه ذکر گردیده است. روش نشریه در این مقاله، همان است که

است. شماره دوم این نشریه، پس از یکسال یعنی خردادماه ۱۳۷۱ با تغییر نام به «حیات» منتشر شده که درجای خود به آن خواهیم پرداخت.

۲ - **آشنای ویژه خانواده پهلوانان انقلاب اسلامی،**
 نامش: معاونت تبلیغات و انتشارات کل سپاه، مدیریت انتشار. سال اول شماره صفر دیماه ۱۳۷۰، فصله انتشار: دومه یکمیر. در سرمقاله شماره صفر، سردبیر مجله اینگونه شروع می‌کنند: خداوند بزرگ را شکر می‌کنیم که توانستیم اولین قدم را به سوی شما برداریم. البته باید ببخشید که دیر شد. لابد تعجب می‌کنید! همین مجله را می‌گویم نشریه‌ای که باید خیلی وقت پیش برایتان تهیه و ارسال می‌کردیم. شاید دوازده سال پیش! ولی خوب، شاید شما بهتر از هر کس دیگری می‌دانید که سپاه بود و کشور، سپاه بود و انقلاب و سپاه بود و جنگ، و ما بودیم و انبوه کار. حالا که به شکر خدا، با مطرح شدن طرح فرهنگی شهید محلاتی، فرصتی پیش آمده است ما نیز این فرصت را غنیمت شمردیم و تصمیم به انتشار مجله «آشنا» گرفتیم. البته باید توجه داشت باشید که مجله، تنها یکی از برنامه‌های طرح است نه همه آن. در ادامه، سردبیر خط مشی و اهداف مجله را برای برادران و خواهران خواننده برمی‌شمرد. مطالب دیگر شماره صفر عبارتند از: طرح فرهنگی شهید محلاتی چیست؟ دایم و خواهرزاده‌ها، سینه سرخان، نکته‌ها، امام درخانه، گزارش، غذا، تنوع و صرفه‌جویی، مسابقه واژه‌نماز، سلاست، رشد و اخلاق، شعر، کودک من، خیاطی از رخ، تا «ی»، ضرورت تنظیم خانواده، میوه‌ها، سبزی‌ها، شعر کودکان، پزشکی آشنا، جمع خوبان، حروس نیکان، ورزش - سلاست، نامه‌های شما، پاسخ آشنا و جدول.

در هر شماره، یک الگوی خیاطی ضمیمه مجله می‌باشد. به نظر نگارنده، مجله «آشنا» بهترین نشریه خانوادگی است که تاکنون منتشر شده است. زیرا در ضمن سرگرمی، آموزنده نیز هست و برای تمام اعضای خانواده، مخصوص

باتوان مفید می‌باشد و این دگرگونی بوده کاری مشکل است. بخصوص اگر مطالب با نثری ساده و قابل استفاده برای تمام خانواده‌ها در هر سطح تحصیلی باشد. مجلاتی از این نوع که قبلاً منتشر شده‌اند نتوانسته‌اند این موفقیت را داشته باشند و از روی آوردن به پارهای مسایل مبتذل و سرگرمی‌های مضر، اجتناب ورزید. موردی بر چهار شماره منتشر شده، مؤید موفقیت دست‌انگیزان مجله و استقبال خوانندگان می‌باشد. حفظ جنبه‌های اسلامی، چاپ خوب و رنگی، مطالب متنوع و سبب رایگان بودن مجله از خصوصیات مثبت آن می‌باشد. بسیار چاست که مسئولین محترم این نشریه آنرا در تیراژی وسیعتر و برای استفاده همه خانواده‌ها (نه فقط خانواده سپاه) منتشر نمایند که جای خالی یک مجله خانوادگی سالم و آموزنده - بخصوص اوقات فراغت باتوان خانه‌دار - را پر نماید. انتشار این مجله، نمایانگر تلاش فراوان همراهِ ما در

● **به نظر برخی آگاهان، فصلنامه جلوه هنر کاری است علمی و با ارزش، بخصوص در زمینه طراحی لباس که با نشریات مشابه خارجی قابل رقابت است و انتشار آن توسط یک مرکز علمی با سابقه مثل دانشگاه الزهراء (س) بر ارزش آن می‌افزاید.**

می‌باشد. چاپ عکس حضرت امام (ره) د اعضای خانواده بر روی جلد شماره صفر، ابتکاری زیباست. در سرمقاله شماره صفر، سردبیر از خوانندگان می‌خواهد که اگر سانس مناسبتر از «آشنا» به نظرشان می‌رسد اعلام نمایند. هر چند «آشنا»، نامی زیبا و پرتواند این نشریه است ولی بنیاد اندیشه اسلامی نیز مسانماتمی فرهنگی به نام «آشنا» منتشر می‌نماید و وجود دومجله با یک نام مناسب نیست.

۳ - **اطلاعات بانوان -** این مجله از سوی نشریات مؤسسه اطلاعات است که قبل از انقلاب، یکی از مبتذلترین مجلات بانوان بود. با پیروزی انقلاب اسلامی پس از چند شماره، انتشار آن متوقف شد. بودیگر در تاریخ ۷ مرداد ۱۳۵۹ با روش جدید و البته مخالف با روش ضد اخلاقی گذشته شماره اول دوره جدید را منتشر نمود. فرصتی از سرمقاله اولین شماره تحت عنوان «کدام خون در مجله جاریست؟» آمده است: «... اما اطلاعات بانوان که پیش‌ترها در آب و هوای نظام طاغوتی تولید یافته و رشد و نشو و نما کرده بود دیگر نمی‌توانست پاسخگوی زنان باشد که خود بسارها و بسارها، سرود آزادی و استقلال و جمهوری اسلامی سر داده بودند. این مجله پس از پیروزی ۲۲ بهمن چند شماره منتشر کرده است. ایسی با خون انقلاب و ایسی با خون مسموم طاغوت و بالاخره، مثل هر موجود زنده‌ای که نمی‌تواند جسم و خویش غریبه را بپذیرد گویا گروه خویش با خون انقلاب کنار نیامد و بالاخره، بعد از چند حرکت محتفونه، گرفتار سرگ زودرس شد و به گورستان محصولات طاغوت پیوست. اما اینک، این

● **به نظر برخی آگاهان، فصلنامه جلوه هنر کاری است علمی و با ارزش، بخصوص در زمینه طراحی لباس که با نشریات مشابه خارجی قابل رقابت است و انتشار آن توسط یک مرکز علمی با سابقه مثل دانشگاه الزهراء (س) بر ارزش آن می‌افزاید.**

مجله دوباره متولد می‌شود درحالی که این بار نوزند پاک‌ترین سادها، نوزند انقلاب اسلامیست. درحالی‌که خون پاک انقلاب در رگهای خطوط و منامیم و مطابیش، پر جوش و خروش درگردد است... ما طرفدار اسلام و اسلام راستین که به چپ و راست نیالوده و طرفدار انقلاب و امامیم...

دراولین شماره اثری از نام صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر نیست و درشناسنامه آن به ذکر اطلاعات بانوان ازشریبات مؤسسه اطلاعات، بسته شده است بعضی از مطالب این شماره عبارتند از: مصاحبه با همسر حضرت امام، حجاب اجباری یا حجاب ارشادی، زن و انقلاب فرهنگی، مادر شهید... استعمار و ارتجاع، آقای امپریالیسم درکشور مظلوم ما چه می‌کند؟، مبارزه با مصرف، اسراف یا مصرف، سألگ گروگانگیری و دانش آموزان ما، نایشگاهی درمجلس، نقش خواهران درتسخیر لانه جاسوسی و... آیا این مجله فتنگی توانست به آنچه در سرمقاله اولین شماره خود قول داد عمل کند یا نه؟ نمی‌دانم ولی به مراحل و به هر دلیل، زیاد دوام نیافت. نگارنده اعتماد دیق شماره‌های منتشره آن اطلاع ندارد ولی به نظر می‌رسد تا سی و اندی شماره، به همین نام منتشر شد و سپس با نام دره زینب، تا مدتی به انتشار خود ادامه داد. اولین شماره دوره جدید این مجله در ۵۸ صفحه و به بهای ۵۰ ریال منتشر شد.

۲ - تظاہر صحیح عربی زبان ملاحظه بنیاد اندیشه اسلامی (وایسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) است و عمدتاً برای بانوان علاقمند به انقلاب اسلامی در خارج از کشور و خواهران عربی زبان خارجی که درایران کلامی می‌کنند منتشر می‌شود. مدیر مسئول آن محسن آرمن و هیأت تحریریه آن حاج عبداللہ، سلس زین الدین، سیری الحسینی و منی کمال می‌باشند. آخرین شماره این مجله، در زمان تحریر مقاله (خرداد ۷۱) شماره ۲۹ و به تاریخ ذی‌القعدة ۱۴۱۲ است. با در نظر گرفتن ملاحظه بودن آن، تاریخ انتشار اولین شماره آن باید پیش از دو سال قبل باشد. قیمت مجله در کشورهای مختلف به ارز مساں کشورها و درایران ۲۵۰ ریال است. مجله از

قاهره خوب، کاغذ اعلا و چاپ رنگی نفیس برخوردار می‌باشد و ازجمله ده مجله خارجی زبان بنیاد اندیشه اسلامی است که قطعاً نقش مهمی در آگاهی بانوان مسلمان جهان و معرفی انقلاب اسلامی ایفا می‌کند.

۵ - روز مجله ملاحظه مخصوص چپانی، شماره اول سال اول هجری ۱۳۷۰. صاحب امتیاز و مدیرمسئول صدیقه زهرازی و طراسی لباس با همکاری عامرخ کلهر و گیتی توووزیان می‌باشد. در شماره اول جمعاً ۲۸ مفلا لباس طراسی شده و مفلا این طرح‌ها در دو نقشه ضمیمه ارائه گردیده است. علاوه برآن، جدول اندازه‌های معمولی لباس‌های خانمها، آقایان، پسران و دختران نیز چاپ شده است. در سرمقاله آن با عنوان دستخشی با علاقمندان به هنر خیاطی، لزوم انتشار نشریه به تفصیل ذکر گردیده و در قسمتی از آن آمده است: ... شاید بسیاری از مردم لباس را صرفاً به عنوان یک پوشش برای مصون داشتن حریم جنسی شخص از چشم بیگانگان و حفاظتی در مقابل سرما و گرما و به طور کلی امری ساده و فائده اهمیت تصور کنند در صورتی که از این نکته بسیار مهم نباید غافل بود که هرچند، لباس یک نوع پوشش انسانی است لیکن می‌تواند بیانگر فرهنگ و طرز فکر انسان نیز باشد و در طول حیات بشری، لباس همواره تجلی هویت قومی، ملی و اجتماعی انسان بوده و هست... صفحات

دیگر مجله، کلاً شرح ملاحظه و طرز تهیه لباسها همراه با نقشه و عکس می‌باشد. چاپ خوب و عکسهای رنگی از مدل‌های لباسهای مختلف، از شخصیات دیگر این مجله است.

بهای تک شماره ۱۰۰۰ ریال است. شماره ۳ این نشریه همزمان با نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در اختیار علاقمندان قرار گرفت. شماره ۴ آن نیز در خرداد ۷۱ منتشر شد.

۶ - پیام زن: پیش شماره اول این مجله ملاحظه در دیماه ۱۳۷۰ و شماره اول آن در فروردین ۱۳۷۱ منتشر شد. صاحب امتیاز دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مدیر مسئول محمد واعظ بهائی، سردبیر ضیاء مرتضوی، مدیر داخلی علی‌اصغر مظفری و با همکاری واحد خواهران دفتر تبلیغات اسلامی می‌باشد. در سرمقاله پیش شماره اول تحت عنوان پیام ماه، سردبیر مجله به اهمیت زن و فلسفه که در طول تاریخ بر او وارد شده و ارزش زن در اسلام و بازیابی منزلت زن با انقلاب اسلامی به تفصیل پرداخته و انگیزه انتشار مجله را بدین شرح اعلام می‌دارد:

- ۱ - ارتقاء فکری و سطح آگاهی‌های بانوان در بخش‌های معارف، احکام، امور تربیتی و اخلاقی و مسایل سیاسی - اجتماعی.
- ۲ - تلاش در جهت استحکام و رشد فضایل اخلاقی و ارزشهای والا.
- ۳ - آگاهی بخشی نسبت به منزلت واقعی بانوان و معرفی حقوق شرعی و قانونی آنان.
- ۴ - تقویت روابط خانوادگی به عنوان یک اصل بنیادی.
- ۵ - تأکید بر لزوم حضور زن مسلمان در صحنه فعالیت‌های اجتماعی، به گونه‌ای که با کرامت انسانی او هم‌انگ باشد.
- ۶ - توجه به مسایل آموزشی کشور در خصوص دختران و بانوان.
- ۷ - تلاش بر شکوفایی استفاده‌های موجود در ایجاد مختلف فکری، فرهنگی، سیاسی و هنری.
- ۸ - انعکاس واقعیت‌ها و مشکلات موجود قشر بانوان و توجه دادن مراجع ذی‌ربط به آن.
- ۹ - معرفی الگوهای تاریخی و معاصر زن مسلمان.

مطالب چند شماره اول این مجله، مزید تلاش مسئولان آن برای رسیدن به اهداف مذکور می باشد. این مجله ماهنامه ای وزین، آموزنده و مذهبی است. انتشار مرتب، چاپ خوب و قیمت مناسب (۲۵۰ ریال) از مشخصات این مجله می باشد.

۷ - پیام حاج: صاحب امتیاز و مدیر مسئول اعظم علائی طالقانی. این نشریه را می توان پربسته ترین و بدوام ترین نشریه بانوان در عصر انقلاب اسلامی دانست. چون با انتشار بیش از ۲۰۰ شماره، سال دوازدهم انتشار خود را پشت سر می گذارد. این نشریه که شکل قلمی آن به صورت «روزنامه» است مدتی به صورت هفته نامه، بعد هر دو هفته و چند سالی است که به صورت ماهانه منتشر می شود. روش آن اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، علمی، فرهنگی و هنری است و بیشتر به مسایل زنان در تمام زمینه های ذکر شده می پردازد. این نشریه در حال حاضر در ۱۲ صفحه و به پیم ۱۰۰ ریال منتشر می شود.

۸ - پیک مله علمی، فرهنگی، اجتماعی. صاحب امتیاز انجمن مسائلهای ایران. مدیر مسئول منصوره کاووسی، سرپرست هیأت تحریریه علنا احتشایی مقدم. شماره اول این مجله در سال ۱۳۶۳ منتشر شد و در قسمت زنان تحت عنوان «هدف» آمده است. هدف از انتشار بستن اینست که همکاران عزیز همیشه در جریان امور جاری انجمن و حسیه و پیشرفتهای مامای در خارج و داخل کشورمان قرار گرفته و از کم و کیف مسایل اطلاع پیدا کنند باشد تا در این راه در خدمت به موسساتن خصوصاً مادران و نوزادان جمهوری اسلامی قدمهای مؤثری برداریم و مطالب شماره اول عبارتند از: پیش گفتار، تاریخچه مامای از آغاز تا به امروز، تقویم مامای در ایران را درق می زیم، با مدارس مامای کشور آشنا شویم و شرکت ماماها در امور تحقیقات. این مجله تا ۶ شماره به صورت ماهانه و از شماره ۷ به صورت فصلنامه منتشر گردید. این فصلنامه حاوی، مطالب گوناگون پزشکی است که به قلم یا ترجمه خواهران همکار این مجله می باشد. جای آن دارد که این

● **الطاهره**، یکی از ده مجله خارجی زبان بنیاد اندیشه اسلامی است که قطعاً، نقش مهمی در آگاهی بانوان مسلمان جهان و معرفی انقلاب اسلامی ایفا می کند.

۱۰ - تکاپو ویژه بانوان: شماره ۱ فروردین ۷۱. صاحب امتیاز و مدیر مسئول سکینه حیدری، سردبیر نغمه باولندی سوادکومی، دبیر تحریریه انسانه بلوری روش مجله علمی، فرهنگی، هنری، دینی ذکر شده است ولی در حقیقت، اثری از علم و فرهنگ و هنر و دین در آن دیده نمی شود. عکس روی جلد، مطالب و دستاوردی مجله از جمله فالنامه متولدین ماههای مختلف سال، دختران و سوداگران موسیقی غرب، ماجرای عروس ۱۳ ساله، زن و زیبایی بودن، زنان حرمسرا، همسران هنرمندان و مطالبی از این نوع، خواننده را به یاد مجلات زنانه قبل از انقلاب می اندازد.

انتشار این مجله، بازتاب اعتراض آسیری در نشریات دیگر از جمله روزنامه کیهان و نیز در میان مردم داشت و با همین یک شماره متوقف شد. لازم به تذکر است که این مجله، ادامه ماهنامه ای به نام «تکاپو» است که صاحب امتیاز و مدیر مسئول آن همان خانم سکینه حیدری بود که شماره اول آن در دیماه ۱۳۶۹ با روش فرهنگی، هنری، اجتماعی، دینی؟! منتشر و تا خرداد ۱۳۷۰ با انتشار پنج شماره ادامه یافت سپس انتشار آن متوقف شد و پس از نه ماه توقف، در کسوت یک مجله زنانه - یعنی همین تکاپو ویژه بانوان - انتشار خود را از سر گرفت و بار دیگر ادامه حرکت بازمانده قیمت این مجله ۵۰ تومان است.

۱۱ - جلوه هنر: فصلنامه فرهنگی، هنری دانشگاه هنر دانشگاه الزهرا (س) شماره یک زمستان ۱۳۷۰. صاحب امتیاز دانشگاه الزهرا (س) زیر نظر معاونت پژوهشی، مدیر مسئول سیدمهدی فدوی، سردبیر مینو سپهری، مسئول بخش طراحی لباس صدیقه پاک بین، مسئول بخش نقاشی پریسا شاد، مسئول بخش صنایع دستی

مجله در زمره نشریات علمی ذکر شود و معرفی آن در این مقاله صرفاً به خاطر زن بودن دست اندکاران و غالب خوانندگان آن می باشد.

۹ - فصلنامه ادبی - هنری خواهران شماره ۱ بهار ۱۳۷۰. مدیر مسئول و سردبیر فاطمه راگمی. در این فصلنامه، پس از یک پیشگفتار نسبتاً مفصل و یک مقاله تحت عنوان غم مفسس، بازده شعر و ۲ قصه، یک گزارش (از سیستار نقد ادبی و شعر معاصر دانشگاه الزهرا) و معاصجه با سوسن نبیثی نقاش درج و در پایان، چند نمونه از آثار نقاشی او به صورت رنگی چاپ شده است. تمام آثار این شماره، توسط خواهران نوشته شده که علت آن در پیشگفتار آمده است و خوانندگان عزیز رابه آن ارجاع می دهیم. این فصلنامه، واقعاً ادبی هنری است و دارای چاپ خوب و به صورت قلمی کتاب می باشد. شماره های ۲ و ۳ این فصلنامه، بعد از یکسال در خردادماه ۱۳۷۱ در یک مجله منتشر شده است. این نشریه با همکاری عوبس فرهنگی گسترش هنر منتشر می شود. جای شماره اول ۲۵۰ ریال و شماره دوم و سوم ۵۰۰ ریال می باشد.

خدیجه کاظمی، تحقیق شهره جوادی، گروایک اعظم الملوك احساسی و مزگان امین زاده. این فصلنامه، با چاپ نفیس و کاغذ اعلا با طرحها و عکسهای تمام رنگی به همراه یک دفترچه راهنما شامل ۲۰ طرح مختلف لباس همراه با الگو و نیز ۷ نقشه در تیراژ ۳۰۰۰ نسخه و به قیمت ۲۵۰۰ ریال منتشر شده است. سرآغاز اولین شماره، را خانم فرتاز ناقرزاده کومانی معاون پژوهش دانشگاه الزهراء (س) نوشت و مطالب دیگر آن عبارتند از: مقدمه‌ای بر مده، پوشاک و زیبایی، آیا می‌دانید؟، گروایک (مساحه با آگوی سیدمحمد فدوی سرپرست دانشکده هنر دانشگاه الزهراء (س))، چاپ‌های دستی، تکنیک ترفاراد، نقاشی چیست؟، کودک و نقاشی‌هاش، مقدمه‌ای بر صنایع دستی، سفال و سرامیک سازی، سوزن دوزی، شلال دوزی، ابتکارات شما، در دفترچه راهنما، ۲۰ طرح مختلف لباس همراه با الگو به تفصیل شرح داده شده است. نگارنده با موضوعات این نشریه آشنایی ندارد ولی به نظر بعضی آگاهان، این فصلنامه کاری است علمی و با ارزش، بخصوص در زمینه طراحی لباس که با نشریات مشابه خارجی قابل رقابت است و انتشار آن توسط یک مرکز علمی با سابقه یعنی دانشگاه الزهراء (س) پس از ارزش آن می‌انزاید؛ چون در نشریات دانشگاهی معمولاً دست‌اندرکاران از اعضای هیأت علمی مستخدم و مستهد انتخاب می‌شوند. پیشنهاد می‌شود مسئولین محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی با بررسی این نشریه، آثرا در زمره نشریاتی که همکاری با آنها، در ارتقاء علمی موثر است معرفی نمایند. جدا بودن اصل مجله و دفترچه راهنما و نقشه‌ها و نسبی انتخاب رنگ و طرح روی جلد که می‌توانست بهتر از این باشد از نقاط ضعف این نشریه است که انشاءالله در شماره‌های بعدی به آن توجه شود. در میان مطبوعات باتوان، این مجله در نوع خود کاری است جدید با ضوابط علمی و دانشگاهی و از نظر رشته‌های مختلف هنری، مورد استفاده مردان نیز می‌تواند قرار گیرد. از نظر قیمت، شاید این نشریه گرانترین مجله در حال حاضر باشد که البت با در نظر گرفتن چاپ نفیس و دارا بودن طرحها

و عکسهای رنگی و ضمایم مختلف قابل قبول است؛ ولی از آنجا که دانشگاه الزهراء (س) یک مرکز دولتی است بجا خواهد بود که با تعیین بودجه‌ای برای این امر و کاهش قیمت، امکان بالا بردن تیراژ و استفاده بیشتر علاقمندان بخصوص دانشجویان رشته‌های هنری را فراهم سازد.

۱۲ - جهان زنان: دوره جدید، شعوه اول سال اول. صاحب امتیاز نجم العاجبه هوشمند راه، مدیرمسئول م - یسزدی، زیر نظر شورای نویسندگان. در کستی از سرمقاله شماره اول تحت عنوان «ما از خون شهدا روئیدیم» آمده است: ... مجله شما امروز پس از یک دوره قدرت چندین ساله به برکت مبارزه عظیم ضد امپریالیستی و دموکراتیک؟! خلقهای تهرمان ایران بار دیگر انتشار خود را از سر می‌گیرد... مطالب سرمقاله می‌رساند اولاً این مجله از خون شهدا روئیده و قبلاً در زمان طاغوت هم منتشر می‌شده و دچار قدرت چندین ساله گشت است. ثانیاً، به اصل مهم اسلامی بودن انقلاب اشتغالی ندارد و جنبه ضد امپریالیستی

و دموکراتیک؛ آن را مهم می‌داند هر چند یکی از سخنرانیهای حضرت امام (ره) در جمع زنان در شروع مجله چاپ شده است. این مجله ماهانه در شماره اول، علاوه بر مقالات، داستان، شعر و مطالب دیگر قسمتهای ربه گلدوزی، آشپزی و ورزش اختصاص داده است. آخرین شماره موجود در آرشیو شخصی نگارنده سال چهارم شماره ۸ (مسل ۲۲) فروردین ۱۳۶۲ است. در شانزدهم این شماره که احتمالاً، آخرین شماره منتشره این مجله است صاحب امتیاز تغییر نکرده ولی مدیر مسئول فرزانه سیاسی نو معرفی شده است. بهای شماره یک ۶۰ ریال و شماره ۲، ۵۰ ریال می‌باشد.

۱۳ - حیات: فصلنامه دانشکده پرستاری و ملامی دانشگاه علوم پزشکی تهران. سال اول. شعوه دوم. در سرمقاله این شماره مدیر مسئول مجله هلال تأخیر در انتشار را ذکر می‌کند ولی از هفت تغییر نام «حیات» (شماره اول فصلنامه) به «حیات» سخن نمی‌گوید. همچنین در سرمقاله این شماره، ارزش و اهمیت حرفه پرستاری مورد بررسی قرار می‌گیرد و ارائه خدمات

● علی رغم تصور بسیاری از عزیزان، مبنی بر اینکه فصلنامه جمعیت زنان لهما نشریه‌ای ویژه خواهران خواهد بود دنداء نشریه‌ای عمومی با اهداف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی است.

انگوی پیراهن زنانه

مشخصات کلی: جنس پارچه: پشمی، رنگ: سفید، طول: ۱۰۰ سانتی‌متر، عرض: ۶۰ سانتی‌متر، دکور: دکور ساده، قیمت: ۱۰۰۰۰ ریال.

روش تهیه لباس:

۱- کشوری را بر روی پارچه بکشید.
 ۲- کشوری را بر روی پارچه بکشید.
 ۳- کشوری را بر روی پارچه بکشید.
 ۴- کشوری را بر روی پارچه بکشید.
 ۵- کشوری را بر روی پارچه بکشید.

روش دوخت:

۱- کشوری را بر روی پارچه بکشید.
 ۲- کشوری را بر روی پارچه بکشید.
 ۳- کشوری را بر روی پارچه بکشید.
 ۴- کشوری را بر روی پارچه بکشید.
 ۵- کشوری را بر روی پارچه بکشید.

بالی و بهداشتش به پیمانان و جامعه را از وظایف اصلی پرستار ذکر می‌کند و ازگرایش پرستاری به سوی «علم زدگی صرف» که موجب فاصله پرستار ازبالتین بیمار می‌گردد انتقاد می‌نماید که به نظر نگارنده، نکته مهم و قابل توجهی می‌باشد که باید مورد نظر مسئولان آموزش پرستاری قرار گیرد. مطالب این شماره، مانند شماره اول عموماً علمی و غالباً ترجمه است و کمبود ستون، مقالات تحقیقی و تألیفی، از نقاط ضعف آن می‌باشد که انشاهه در شماره‌های بعد جبران خواهد شد.

۱۲ - راه زنیه تنها شماره موجود در آرشیو شخصی نگارنده شماره ۳۶ به تاریخ ۶۰/۲/۱ است که شاید اولین شماره تغییر نام یافته اطلاعات

باتوان باشد. روی جلد این مجله متنگی دراه زینب، با حروف درشت و اطلاعات باتوان، با حروف ریز چاپ شده است. این مجله، شناسنامه‌ای از دست اندرکاران انتشار آن را ندارد. روی جلد شماره ۳۶ طرحی از دفتر تحکیم وحدت به صورت رنگی چاپ شده و مطالب آن عبارتند از: سرمقاله، نظرات امام درباره زن، نظرات آیة‌الله طالقانی درباره زن، گفتگو با مسر امام، نظرات شهید شریعتی و شهید مطهری درباره زن، اسرار پشت پرده ازدواجها، گزیده فاطمه ناطقه است، تحلیل سیاسی، آلبوم عکس، درباره دفتر تحکیم و نشریه وحدت، زن، اسلام و مارکسیسم، زن در سیدهدم تاریخ اسلام، زن نخستین پرسندنه نیروی جیبی، منزلت قهرمان، اخبار مربوط به زن، قیمت تکشماره ۵۰ ریال است. نگارنده از تاریخ توقف انتشار این مجله اطلاعی ندارد.

۱۵ - زن سال اول شماره ۱ بهمن ماه ۷۰. نشریه ماهانه اجتماعی. صاحب امتیاز و مدیر مسئول شهلا شرکت. مطالب اولین شماره این مجله عبارتند از: چشمه آگاهی اگر بجوشد (سرمقاله)، اشتغال و بیکاری زنان از دیدگاه توسعه، خیره، چرا خاموشیانه چرا زن؟ زنان، مد و لوازم آرایش، روشنائی، شعر، شعر خوب شعر متعالی، آگهی گذشته، نقدی برجوش دوم، دکوراسیون چیست؟، مسومیت یا مسومیت، آشپزی تمایلی یا وظیفه؟، زندگی با زیبایی، تابعه ت ماهاجم، آی بودی چیست و

شخصی شماره ۷۲۲ به تاریخ ۵۸/۶/۳۱ است. در شناسنامه این شماره مجله، ازگروه انتشارات کیهان و دبیرنظر سودای دبیرانه ذکر شده و اطلاعات دیگری وجود ندارد در شماره ۸۹۶ به تاریخ ۶۱/۹/۲۷ که روی جلد آن مزین به عکس حضرت امام (ره) می‌باشد شناسنامه همانست که ذکر شد در شماره ۹۰۰ به تاریخ ۶۱/۱۰/۲۵ اصلاً شناسنامه‌ای وجود ندارد. تا زمان حاضر بیش از ۱۳۶۰ شماره از این مجله منتشر شده و شناسنامه کنونی آن چنین است:

صاحب امتیاز موسسه کیهان (شرکت چاپ و انتشارات کیهان)، دبیرنظر اشرف گرامس زادگان. مجله زن روز، مثل روزنامه کیهان بعد ازپروزی انقلاب اسلامی همراه با تغییرات در مدیریت کیهان، به تدریج در مسیر انقلاب اسلامی قرارگرفته و درحال حاضر، مجله‌ای مفید و آموزنده برای بانوان مسلمان می‌باشد. بعضی از شماره‌های مجله دارای انگوی خیاطی است. بهای مجله به تدریج افزوده گشته و از ۵۰ ریال در اوایل انقلاب به ۲۰۰ ریال (بدون الگو) و ۲۵۰ ریال (با انگوی خیاطی) در حال حاضر رسیده است که قیمت نسبتاً مناسب می‌باشد. زن روز در حال حاضر، پر تیراژترین مجله بانوان در ایران است.

بده در صفحه ۸۰

چه می‌کنند؟ تناسب انعام، نگاه بهتر، احساس بهتر، شب اداری، تمکین، صد هزاران گل شکفت و بانگ سرخی برنخواست، رویش احساس در دستهای نه چندان توانا. قسمت مهمی از این مطالب (در حدود بیش از ۳۰٪) ترجمه است. تا زمان نگارش این مقاله (خردادماه ۷۱) چهار شماره از این ماهنامه منتشر شده است. قیمت تک شماره ۵۰ تومان است.

۱۶ - زن در میانه سال اول شماره ۱۱ اجتماعی بهرماه ۱۳۵۸ شماره موجود در آرشیو سال اول شماره ۳ دیماه ۱۳۵۸. ماهنامه اتحاد علی زنان. مجله‌ای است که توسط یکس ازگروهگ‌های فدائقلاب و چپگرا منتشر می‌شد. به جز نام و اتحاد ملی زنان، هیچگونه شناسنامه‌ای ندارد. محتوای مجله چیزی جز شمارهای دموکراتیک و خلقی (و به اصطلاح مبارزات حق طلبانه) زنان ندارد و در مواردی هم اعتات به اشتباهات اسلامی مردم و شخصیت‌های مذهبی در آن دیده می‌شود. قیمت این مجله ۳۰ ریال بود.

۱۷ - زن روز تنها مجله بانوان است که از قبل انقلاب تا زمان حاضر به صورت هفتگی منتشر می‌شود. این مجله قبل از پروزی انقلاب، از مبتذل‌ترین و منحرف‌کننده‌ترین نشریات بوده است. نگارنده از وقت احتمالی انتشار این مجله در زمان انقلاب و بعد از آن اطلاعی ندارد. اولین شماره بعد از انقلاب در آرشیو

۱۸ - زن مسلمان: شماره صفر اول تیرماه ۱۳۵۹. شماره یک اول مردادماه ۱۳۵۹. زیر نظر شورای نویسندگان: آزاده فرهمند، اعظم پاک نژاد، پروانه ویسکرمی، فرزانه دیبائی، طاهره پیکری، معصومه زهادی، نجمیه السادات میرناصری، علی محمدگرمساری و سیدمحمد موسوی. از انتشارات موسسه قدس قم. روی جلد شماره اول مزین به تمثال حضرت امام (ره) می باشد. در سرمقاله نسبتاً مفصل شماره صفر تحت عنوان «فریاد دل»، ابتدا درباره خفقان مطبوعات در زمان طاغوت به تفصیل سخن می رود و سپس به سوء استفاده مطبوعات ضد انقلابی از آزادی بدست آمده از پیروزی اسلامی و ضدیت آنها با انقلاب اسلامی می پردازد و خیانت و بی شرمی آنها را برمی شمرد. در قسمتی از این سرمقاله آمده است: «ما آمده ایم تا رسالت خویش را در ارتباط صحیح و دایمی برقرار کردن میان امت، انجام بخشیم و در خط بلند و روش امام عظیم امتان خمینی بزرگ، دفتری را انتشار دهیم.» در سرمقاله شماره اول به ویژگیهای خط امام می پردازد و خط مشی خود را در راستای اسلام «محمد» و «علی» و ادامه خط امام خمینی معرفی می نماید. قسمتی از مطالب شماره اول عبارتند از: پیام امام، فریاد دل، ایدئولوژی ترقی اسلامی در رابطه با استضعاف و استکبار، زن از دیدگاه آیه الله طالقانی، نقش زن در انقلاب فرهنگی، اشعار، جهاد و نهضت سوادآموزی، معرفی چهره شهیدان انقلاب اسلامی، رمضان ماه شدن و...

در شناسنامه مجله، جمله «ضمیمه هفته نامه بعثت» ذکر شده و خط مشی مجله مستقل، سیاسی اجتماعی، مذهبی معرفی شده است. فاصله انتشار ماهانه و قیمت تک شماره ۴۰ ریال است. نگارنده از تعداد شماره های منتشره و علت عدم انتشار آن اطلاعی ندارد.

۱۹ - شاهد بانوان: این مجله سالها به ضمیمه مجله

شاهد (ارگان بنیاد شهید انقلاب اسلامی) منتشر شد و سپس به صورت مستقل با فاصله انتشار ماهانه منتشر گردید. ولی تا چند سال عنوان «ضمیمه مجله شاهد» در آن ذکر می شد و از شماره ۱۶۵ یا ۱۶۶ (فروردین یا اردیبهشت ۱۳۶۹) عنوان «ضمیمه مجله شاهد» حذف شد و دارای شناسنامه مستقل گردید: شاهد بانوان (ارگان بنیاد شهید انقلاب اسلامی)، مدیر مسئول مهدی کروی، سرپرست و سردبیر مجلات شاهد سیدتی درجی. سپس از شماره ۱۶۷ (خرداد ۱۳۶۹) شناسنامه آن به صورت مدیرمسئول سیدتی درجی، سردبیر ع. تقفی تغییر کرد. «شاهد دختران» یا «الگوی خیاطی»، یا هر دو غالباً ضمیمه شاهد بانوان منتشر می شد. بهای این مجله ابتدا ۱۰۰ ریال بود و در اواخر انتشار به ۱۵۰ ریال افزایش یافت. بیش از یکسال است که شاهد بانوان دیگر منتشر نمی شود. شاهد بانوان، مجله ای پربار و مفید برای بانوان مسلمان بود. به علاوه، انتشار مرتب و قیمت مناسب از امتیازات آن محسوب می شد.

۲۰ - شاهد دختران: همان طور که ذکر شد به ضمیمه شاهد بانوان منتشر می شود و هیچوقت مستقلاً انتشار نیافت.

۲۱ - فصلنامه پرستاری و مامایی ایران: نشریه دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران - سال اول شماره اول زمستان ۱۳۶۶ مدیر مسئول و سردبیر سادات سیدباقر مداح با همکاری شورای نویسندگان. این نشریه صرفاً علمی است. قسمتی از مطالب شماره اول آن عبارت است از: مراحل اغما دیابتیک، تعیین میزان تنیدگیهایی که مادران شاغل در طول حاملگی خود تجربه کرده اند، مراقبت انسانی از بیمار روانی در انزوا، اقدامات فوری در مارگزیدگی، پرخوری مرضی، وضعیت جنین در دوران بارداری، اقدامات کاری در زمان جنگ، مطالعه و ارزیابی ضایعات مشخصه

خانواده های مطلقه و ... کلیه این مقالات، تألیف یا ترجمه خواهران می باشد و خوانندگان آنرا اکثراً خواهران دانشجوی رشته های پرستاری و مامایی تشکیل می دهند به همین جهت این نشریه در زمره نشریات بانوان آورده شد. شماره دوم این فصلنامه در بهار ۱۳۶۷ و پس از آن تقریباً هر سال یک شماره منتشر شد و آخرین شماره آن (شماره ۵) مربوط به سال پنجم (۱۳۷۰) می باشد. یعنی درحقیقت پس از دو شماره اول و دوم، این فصلنامه به یک سالنامه مبدل گشت ولی نام آن همچنان فصلنامه باقی مانده است.

۲۲ - کوثر: گاهنامه ادبی و هنری خواهران، به کوشش فاطمه راکعی. شماره ۱ بهمن ماه ۱۳۶۶. از انتشارات حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی. در قسمتی از سرمقاله شماره اول آمده است: «اولین گاهنامه ویژه خواهران هنرمند را در حالی تقدیم دوستداران ادب و هنر می کنیم که استعدادهای نهفته خواهرانمان در هوای سالم انقلاب اسلامی امکان ظهور، رشد و بالندگی یافته است ... تعداد بانوان شاعر و نویسنده ای که نامشان قابل ثبت در تاریخ ادبیات بوده باشد شاید در کل تاریخ ادبیات ایران تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، به عدد انگشتان دست نرسد در حالی که مجموع خواهرانی که تنها در چند سال بعد از پیروزی انقلاب، آثاری ارزنده و ماندنی ارائه کرده اند. بسیار بیش از این تعداد است.» این گاهنامه به صورت ظاهری کتاب منتشر می شود و شامل قسمتهای مختلف شعر، داستان، مقاله، مصاحبه و آثار تجسمی از جمله نقاشیها و پوسترهای سیاه و سفید است کلیه آثار هر قسمت توسط خواهران تهیه شده که غالباً، بانوان شاعر، هنرمند و نویسنده صاحب نام می باشند. بهای اولین شماره این گاهنامه ۴۲۰ ریال است.

۲۳ - محجوبه (Mahjubah): مجله زنان مسلمان به زبان انگلیسی، شماره ۱، سال ۱، جمادی الثانی ۱۴۰۱، آپریل ۱۹۸۱، از انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (بخش امور بین الملل)، فاصله انتشار ماهانه. این نشریه مجله ای است پربار و پرمحتوا، شامل اخبار جهان اسلام